

Dokuzuncu Söz, Dördüncü Nükte'deki; namaz vakitlerinin kâinat, dünya, insan bazındaki benzetmelerini, Bediüzzaman neye dayanarak yazmış?

Âyet ve hadisler üzerinde yapılan içtihat, tefsir, tevil, tabir gibi kavramlara yabancı olan insanların bu gibi güzel manaları anlaması ve takdir etmesi elbette düşünülemez.

Malum âyet ve hadislerin zahiri ve sarîh manasından başka bir de işari ve remzi manaları vardır ki bir çok müfessir bu işari ve remzi manaları âyet ve hadislerden tahric etmişler.

Evet, âyetlerin zahir batın, sarîh işari, muhkem müteşabih bir çok mana tabakaları ve makamları vardır ki ilimde rasih (derin) olan evliya ve âlimler normal insanların göremedikleri manaları ilim projektörü ile âyetlerde görürler ve bizlere bildirirler.

Bu husus hadiste şu şekilde ifade edilmektedir:

"Her âyetin birer zâhir ve bâtın ve her zâhir ve bâtının birer had ve muttalaı ve her had ve muttalaın çok şüçun ve gusunu vardır. (1)

Âyetin Had ve Muttala Manası: Zahir bir şeyin yüzü, batın içi, had derinliği, muttala ise yüksekliği anlamındadır. Yani âyet bir meseleyi ele alırken bütün derinliği ve yüksekliği ile ele alır ve öyle tasvir eder.

Meselenin yüzü, içi, derinliği ve yüksekliği tam ihatalı bir şekilde tasvir ve tarif edilir. Bir binayı tarif ederken temelinden başlayıp çatısına kadar dış cephesinden binanın iç odalarına kadar her şeyini tarif ve tasvir ediyor. Binanın sadece yüzüne yani dış cephesine odaklanmış bir nazar binanın içyüzünü, temel ve çatısını göremez. Bu nazarda çok eksik ve kusurlar vardır.

Risale-i Nur bir tefsirdir, Üstad Hazretleri de bir müfessirdir. Risale-i Nur'da izah edilen hususların büyük bir kısmı âyet ve hadislerden çıkarılmış, içtihat, tefsir, tabir ve tevillerdir. Bunları kabul edip etmemek iman küfür sahasına girmez. Yani Risale-i Nur'da ne söyleniyorsa, âyet hadis gibi iman edilecek demek batıldır ve bunu iddia edende yoktur.

"Akşama erdiğinizde ve sabaha kavuştuğunuzda Allah'ı tesbih edin. Göklerde ve yerde olanların hamd ve senâsı Ona mahsustur.

Gündüzün sonuna doğru ve öğle vaktine erişince de Allah'ı tesbih edip namaz kılın." (Rum, 30/17-18)

[Dokuzuncu Söz](#) bu âyetin bir tefsiri niteliğindedir ki bu âyetin yukarıda da değindiğimiz gibi, zahiri ve sarih manasından başka bir de işari ve remzi manaları vardır.

Gözü tarif etme noktasından, avam ve cahil bir adam için göz gören bir et parçası iken, bir göz doktoru açısından ise göz içinde en az on yıllık ilim barındıran bir şaheserdir. Âyette de durum böyledir, cahil adam için yukarıdaki âyetin ifade ettiği mana meali kadar iken Âlimler için ciltlerle eserler niteliğindedir.

(1) bk. *İbni Hibban, Sahih I/146; el-Münavî Feyzü'l-Kadîr, III/54.*